

До відомости емігрантів руських, що їдуть до держави Парана в Бразилії.

1. Чи їхати до Бразилії?

Кого голод не випихає з рідного краю, най не їде до Бразилії, бо там нема раю; і при першій рускій колонізації 1895 р. ряди бразильські не додержали своїх обіцянок, а більше як 10.000 Русинів померло в Бразилії до двох літ.

До Бразилії, а властиво до краю Паранá най лиш їде той, хто тут не має нічо до страчення. І лише сильні, здорові, можуть мати надію на добробут, бо особливо в початках треба сильно працювати. Всі річи крім поживи є там дуже дорогі, 2—3 рази дорожші, як в Галичині. А що має ся на продаж, годі продати, бо за мало желізниць.

Хто-ж наважив ся їхати до Бразилії, най уважає на то, що дальше кажемо:

2. Хто може їхати?

Лиш рільники, що ще не мають 60 літ, не заражені єгипським запаленем очий і другими заразливими хворобами, здорові на умі, не кримінальники, не жебраки і не волоцюги.

3. Чи самостійні жінки дістануть вільний перевіз через море аж на кольонію руску в Парані і чи дістануть ґрунт на виплат?

Ні! Однакже мушчини і жінки, що мають над 60 літ і нездібні до праці, зістануть прийаті яко емігранти в Парані тільки тоді, як прибудуть з родинами, або як їдуть до Парани, щоби там злучити ся з своїми родинами. Ті особи мусять взяти з собою листи від свояків з Парани — на доказ, що они мають свояків в Парані. Ті листи мають показати комісареві бразильському в Бремен і в Паранагуї.

4. Де нова руска кольонія має утворити ся в Парані?

Коло Прудентополіс і має називати ся „Бом жардів“ або „Мігуель Кальмон“.

5. Чиїм і яким коштом їде ся?

З родянного села їде ся аж до пристани морскої „Бремен“ своїм коштом. Крім того треба зараз переслати гроші під адресою Ф. Міслер в Бремен долученим переказом заграничним за кожду дорослу особу 7 кор. 50 сот., за діти від 3 до 12 літ 3 кор. 75 сот. — діти низше 3 літ не платять нічо — а то за харч, мешканє в Бремен і за відобране пакунків з желізниці в Бремен і наданє їх на корабель. Всі другі емігранти Русяни, що не їдуть під охороною Руского Товариства сьв. Рафаїла у Львові мусять платити замість 7 кор. 50 сот. — 15 кор. а замість 3 кор. 75 сот. — 7 кор. 50 сот. Наше Товариство удавало ся до фірми перевозової Norddeutscher Lloyd в Бремен, щоби не платити тих 15 кор. і 7 кор. 50 сот. Міслерови. Однакже N. d. Lloyd (Дирекція) відповіла, що не видає вільних карт корабельних і що Міслерови належать ся ті гроші. Тоді удало ся наше Товариство до Ф. Міслера о знижку тих гроший і він знижив для тих емігрантів Русинів, що їдуть під нашою охороною, належитість на половину ціни.

6. Що коштує білет желізничий зі Львова до Бремен?

За білет до границі австрійскої в Осьвенцімі 3-ою клясою, а від границі прускої до Бремен 4-ою клясою треба заплатити 32 кор. 60 сот. Діти низше 4 літ не платять в Австрії нічо. Діти від 5 до 10 року платять в Австрії половину.

Котрий емігрант буде мав свідощтво, що їде яко емігрант до Бразилії і що є бідний, то той може дістати для себе і для родини білет на двірци у Львові на австрійську желізницю за пів ціни.

7. „Зголошенє до подорожи“, его виповненє, долучене в двох примірниках 2) 3).

Зараз по одержаню сеї відозви має кождей голова емігруючої родини виповнити і переслати зголошенє. В зголошеню мають бути виписані: голова родини і всі, що з нею їдуть, їх вік, їх стан (чи жонатий), їх зване (рільник), як посвоячений з головою родини, кілько паунків має і так приміром: 1. Іван Гриців, 52 літ, жонатий, рільник, голова родини, 10 паунків. 2. Катарина Грицьова, 45 літ, замужна, рільничка, жена. 3. Василь Гриців, 25 літ, женатий, рільник, син, 5 паунків. 4. Олена Гриців, 20 літ, замужна, рільничка, жена Василя (як 3). 5. Анна Гриців, 22 літ, стану вільного, рільничка, (донька Івана (1)). 6. Николай Малій, 30 літ, вдовець, рільник, зять Івана Грицьова (1), 5 паунків. 7. Василь Малій, 1 рік, внук Івана Грицьова. 8. Марія Грицьова, 72 літ, вдовиця, мати Івана Грицьова, 2 паункки.

Оден примірник того зголошеня треба зараз відослати в конертї долученій під 4) під адресою: 4) „Herrn F. Missler in Bremen“, Bahnhofstrasse N. 30. Лист заліпити і наліпити марку почтову на 10 сотиків.

Другий примірник того зголошеня написати так само, як першій і сховати для себе, щоби виказати в разї потреби, що стоїте під охороною Руского Товариства св. Рафаїла у Львові.

8. Як гроші, належні Міслерови, вираховати і посылати?

Рівночасно із висланєм зголошеня Міслерови в Бремен належить вираховати, кілько грошій належить ся Міслерови і ту суму належить виписати в марках і переслати на долученім під 1) переказі заграничнім під 1) адресою: „Herrn F. Missler in Bremen. Bahnhofstrasse N. 30“ — а рецєпіє добре переховати. Як раховати гроші, і як виписовати в марках, покаже ся на примірі:

Як їде з головою родини 5 осіб вище 12 літ, 3 особи вище 3 літ до 12 літ, а 2 особи нижче 3 літ, то рахує ся так: 5×7 кор. 50 сот. = 37 кор. 50 сот. — 3×3 кор. 75 сот. = 11 кор. 25 сот. За 2 особи до 3 літ не платить ся нічо. Отже-ж треба разом післати Міслерови 48 кор. 75 сот. Але на переказі не можна писати 48 кор. 75 сот.; тільки мусить ся написати, кілька пруских грошей т. в. марків посилає ся, хоть надає ся на почті наші гроші. Одже-ж на почті зложите 48 кор. 75 сот. Почтовий уряд вирахує, кілька то марків є і тоди ви випишете ту суму в марках на переказі, а рецєпіс на надані гроші переховати. (Якже би де на почті не вмiли вираховати, кілька то марків посилає ся нашими грiшми, то вирахуєте самі так: 7 кор. 50 сот. то є 6 марків 36 фєнігів, а 3 кор. 75 сот. то є 3 марки 18 фєнігів. Одже-ж 37 кор. 50 сот. буде становити 31 марків 80 фєнігів, а 11 кор. 25 сот. буде становити 9 м. 54 ф. — разом отже випишете на переказі 41 марків 34 фєнігів).

9. Хто буде мусів платити Міслерови 15 кор. замість 7 кор. 50 сот., а 7 кор. 50 сот. замість 3 кор. 75 сот.

Ті, що не будуть мати „Зголошення до подорожи“ з штампілією нашого Товариства будуть мусіли платити Ф. Міслерови в Бремен, щоби одержати вільну карту корабельну — 15 корон за особу вище 12 літ, а 7 кор. 50 сот. за діти від 3 літ до 12 літ.

10. Пакунки.

Річи належить зараз пакувати в міцні скрині (як мож окуті обручами бляшаними), або в міцні куфри, або в міцне полотно. На самій скрині, або на самім полотні — а не на папері — виписати латинськими буквами: імя і назву властителя і кольонію, де пакунок їде — наприклад: Iwan Hruciw — Prudentopolis. Великі тлумоки, великі скрині або великі куфри, або січкарю або плуг найліпше вислати зараз до найближшої стації желізничої яко звичайний фрахт із заграничним листом фрахтовим желізничим: „Internationaler Eisenbahntransport. Frachtbrief. Gewöhnliche Fracht“. Той лист фрахто-

вий з дуплікатом спроводить кожда станція залізнична, як це має на складі. Адресу на тім листі випишіть: „An den Norddeutschen Lloyd — Gepäckabteilung — in Bremen“. Ту адресу треба вписати в листі і на дуплікаті. Далій треба вписати в листі і на дуплікаті в рубриці: „Empfangstation“: Bremen. Hauptbahnhof — а в рубриці: „Angabe der anzuwendenden Tarife und Routenvorschrift“: Zur Ausfuhr über See nach Paranaquá 6/6 1908. А вкінці подати докладну свою адресу на листі і на дуплікаті. Фрахтовий лист йде з пакунками фраховими до Бремен; а дуплікат листу фрахового має емігрант сховати, щоби міг при помочи Міслера в Бремен свої пакунки фрахові відобрати і на корабель за новим рецесіом надати. В корабельнім рецесії має бути уміщено, кілька пакунків корабель відобрав від емігранта.

Не зволікати з висланем фрахів, бо йдуть з Галичини до Бремен 3 тижні. А фрахт висланий яко „Eilgut“ коштує 3 рази тільки, що звичайний фрахт, а яко „Reisegeräck“, що веде ся з собою в возі пакунковім ще дорозший. Пакунки мусять з емігрантом тим самим кораблем їхати, котрим їде емігрант, інакше їх инший корабель не прийме.

Які річи брати, було описано в нашій першій відозві: „Чи добре є Русинам до Бразилії їхати?“ Там читайте!

Пакунки можуть бути або ручні, як: валізи, малі куфери, малі тлумоки, малі коші з поживою, торби не великі, котрі то річи можна з собою брати до вагону на залізниці, або коло свого ліжка на кораблі, — або фрахти, що посилає ся залізницею на корабель.

II. Які свідoctва треба з дому взяти?

а) Витяг метрикальний для цілої родини на однім стемплі на одну корону; б) Свідoctво моральности і посьвідченє, що емігрант є рільник, що є здібний до праці, що переселює ся до Бразилії і що є бідний. Ті два остатні посьвідченє є на то потрібні, щоби у Львові дістати для емігранта і его родини білет за половину ціни на залізниці австрійській. Всі ті посьвідченє під б) може дати зверхність громадска на однім папері.

12. Чи треба пашпорти?

Мушчини по 50 році життя і жінки без огляду на вік не потребують пашпорту. Вистане для них свідoctво моральности, або шкільне, або витяг метрикальний.

Всі другі мушчини мусять виказати ся в остатній стації австрійській в Осьвенцімі одним з отсих документів: а) пашпортом виставленим на подорож до Бразилії або б) доказом заплаченя військової такси або посвідченем увільнення від її плаченя, або в) відправи з військової служби (Abschied), або г) пашпортом загального ополченя (Landsturmpass). Парібків від 18 до 24 літ не пустять через австрійську гранвицю в Осьвенцімі. Они можуть іти з книжочкою робітничою на роботу до Німеччини. Перша більша стация пруска є Мисльовіц. Тут задержить ся потяг пів дня.

13. Вільна карта корабельна.

Як Міслер дістане гроші (глянь цифри 5 і 8), зараз прише вільну карту корабельну для тих членів родини, котрі є вписані на зголошеню (як цифра 7). Хто дістане вільну карту корабельну для себе і для тих членів родини, що виписані на карті, тоді доперва буде мати вільний перевіз морем з Бремен аж до Паранагуа в Парані, а звідти желізницею і возами на місце кольонії, яку хто собі вибере.

14. Донесенє до Товариства сьв. Рафаїла, кілько осіб їде до Бреми 1. червня 1908?

Зараз по одержаню вільної карти корабельної має кождий голова родини написати на кореспондентці під адресою: „Руске Товариство сьв. Рафаїла у Львові, ул. Коперника 36“: „Їде нас осіб — приміром — 8 дня 1. Червня 1908 зі Львова до Бреми. Іван Гриців з Лучинців, о. п. Путятинці.“ — Конче треба Товариству сьв. Рафаїла завчасу знати, кілько емігрантів поїде 1. Червня 1908 зі Львова до Бремен, щоби замовити в Дирекції желізниці потрібні для емігрантів ватони на той день.

15. Чи брати харч на дорогу?

На кождий спосіб треба взяти харч на дорогу що найменше на 2—3 дни підчас побуту у Львові і на дорозі до Бремен для цілої родини. А нічо не зашкодить, як ся і на дальше лишть.

16. Коли Русини емігранти мають до Львова приїхати, щоби до Бремен відїхати?

Дня 1. Червня 1908 в понеділок перед полуднем, а ще ліпше рано. щоби в час купити білети і може ще великі пакунки надати.

17. Де мають ся Русини-емігранти 1. Червня 1908 у Львові згромадити?

Коло головного двірця на пляцу по лівій стороні від візду.

18. Де і куди мають Русини білети купувати?

Як лиш емігранти-Русини приїдуть до Львова, най зараз ідуть на головний дворець, де для них будуть каси отворені. Най там купує кождий голова родини білети зі Львова до Бреми впрост для себе і для всіх тих, що з ним їдуть. Най жадають білети для Австрії з тою клясою, для Німеччини 4-тою клясою. Як має з собою такі великі пакунки, що не можна їх з собою брати до вагона яко ручні, то най надасть на двірці львівскім яко пакунок до Бремен, що з ним разом повезе ся в возі пакунковім.

19. Хто хоча мати знижку при купні білетів?

Хто має сьвідоцтво, що їде яко кольоніст до Бразилії і що є бідний, платить на австрійській желізниці половину білету.

20. Чи можуть емігранти всїдати на стациях межи Львовом а Ярославом?

Лишень тоді, як найдальше до 20. Мая 1908 повідомлять Руске Товариство сьв. Рафаїла у Львові, на ко-

трій стації всїдають, бо інакше потяг не задержить ся на тій стації.

21. Як хто зараз не пішле „зголошеня“ і „гроші“ Міслерови до Бреми, що стане ся?

Хто зараз не пішле зголошеня і грошей до Бреми, той не поїде тепер разом з другими Русинами 1. Червня с. р. і може стати ся, що як приїде пізнійше сам до Парани, то не осяде на кольонї разом з Русинами, лиш з ворожими чужинцями.

22. Коли емігранти виїжджають зі Львова до Бреми?

В понедїлок 1. Червня с. р. по полудни (а може вечером) відїде потяг з емігрантами Русинами, що під охороною Товариства сьв. Рафаїла стоять, зі Львова до Бреми.

23. Хто має провід в дорозї зі Львова до Пруден-тополїс?

П. Осяф Мартинович з Мечишова. До помочи єму доданий п. Сїмеон Ковальчук з Кокошинець.

24. Приїзд до Бремен.

Тут зголосить ся на двірци при приїзді емігрантів Ф. Міслер, заступник перевозової фірми Norddeutscher Lloyd, що заведе емігрантів до мешкань, в котрих будуть мешкати, доки не відїдуть кораблем 6. Червня с. р., де затім будуть ночувати і де дістануть за уплачені вже гроші харч. При помочи Ф. Міслера повідбирають емігранти на підставі листів фрахтових, котрі кожний емігрант має ховати і пильновати, свої пакунки, що давнійше прийшли з желїзницею, і що разом з емігрантами прийшли, — і нададуть на корабель, котрим наші емігранти поїдуть, і котрий вкаже Ф. Міслер. Від корабля дістане кожний емігрант посьвідку, кілько пакунків надав на корабель, і тільки на підставі тої посьвідки, котру треба добре переховати, емігрант відбере собі свої пакунки в пристани параньській Паранагуа.

25. Хто ми є?

Як вас хто запитає, що ви за люде, маєте відповідати: „Я є Русин або я є Русинка з Австрії, з Галицької Руси або з Галичини“.

26. Комісар еміграційний бразильський в Бремен.

Кождий емігрант має з своєю родиною станути перед тим комісарем, котрого Ф. Міслер вкаже, і показати єму свої папери. Той комісар має право емігранта не прийняти, як емігрант не має условин до прийнятя, — а коштом Ф. Міслера вертає емігрант назад до Галичини (на то вже мають вистарчити уплачені наперед гроші 7 К 50 с. і 3 К 75 с.).

27. Що має емігрант казати комісареві бразильському еміграційному?

Що їде яко рільник на нову кольонію „Бом Жардінъ“ звану також „Мігуель Кальмон“, коло Пруденто-поліс в державі „Паранá“.

28. Вимінюване гроший.

В Бремен треба виміняти гроші австрійські на гроші бразильські при помочи Ф. Міслера, а не в Бразилії, бо в Бразилії ошукують і дають фалшиві банкноти.

29. Які є гроші бразильські?

Більший гріш бразильській називає ся „мільрайс“.

Оден мільрайс має тисяч „райсів“.

Одна корона австрійська має около 625 райсів.

Оден мільрайс є около 1 корона 60 сотиків австрійських.

30. Міри бразильські.

Оден метер бразильський рівнає ся метрови австрійському.

31. Яким кораблем виїжджає ся, чийм і коли виїжджають з Бреми наші емігранти?

Корабель виїде з Бреми до Парані з нашими емігрантами 6. Червня с. р. Корабель належить до пере-

возового товариства Norddeutscher Lloyd. Але як той корабель називає ся, нинька ще не знаємо, а Ф. Міслер скаже, як називає ся.

32. Чи поїде корабель з емігрантам-Русинами впрод до Парані?

Бути може, що корабель, що з нашими емігрантами виїде 6. Червня с. р. з Бреми, не завезе їх впрод до пристани „Paranagua“, але лиш до Ріо де Жанейро або до Сантос, і що в Ріо де Жанейро або Сантос треба буде пересідати на иньший корабель. Тож най емігранти з рук не дають посвідки на віддане пакунків на корабель в Бремен, щоби їх не ошукано, бо в Бразилії люблять ошукати. Коли би в пристани „Paranagua“ не віддано емігрантам всіх пакунків, то най то зголосять у комісаря бразильського еміграційного, що в Паранагуа урядує, — а потому будуть доходити свого права і Norddeutscher Lloyd зверне їм шкоду, як посвідку на надане річий на корабель будуть мати в своїх руках.

33. Приїзд до Ріо де Жайнеро (столиці Сполучених 21 Держав бразильських) і телеграма до о. Шкирпана в Прудентополіс

Коли емігранти-Русини приїдуть до Ріо де Жанейро, треба телеграфічно повідомити о тім О. Шкирпана в Прудентополіс, щоби приготував, що рускій кольонії є потрібне. Телеграма має бути така: „Padre Marciano Szkyp-ran-Prudentopolis. Jide (приміром) sto (?) rodyn ruskych. Martynowycz“. На телеграму мусять ся зложити всі емігранти. А висланєм телеграму займе ся провідник емігрантів: п. Осиф Мартинович з Мечицова.

34. Небезпека в Бразилії.

Треба уважатц, щоби не дати ся бразильським агентам дурисьвітам затягнути до 18 горячих держав бразильських, або до північної Парані, де Русин скоро умер би. Зносне підсоне є лиш в державах полудневих Бразилії — а то в полудневій Парані, в Санта Катаріна і в Ріо Гранде до Суль. Русини осідають тепер в полудневій Парані коло старих руских кольоній. „Пруден-

тополіс" і „Ріо Кляро“. Русини! Не ходіть осібно, тільки осідайте всі разом. Тоді зможете побудувати в тих пустинях бразильських свою Церков і руску школу.

35 Приїзд до „Паранагуа“.

Остатня пристань морска, до котрої заїдуть наші емігранти, є Паранагуа в Парані. Тут висідають на сушу і мають пильновати, щобн корабель видав всі пакунки. З Паранагуї будуть емігранти коштом ряду параньского їхати зразу желізницею а потому возами аж на нову кольонію. Най уважають на свої пакунки; а в Прудентополіс най поступлять до Церкви і най просять Бога о дальшу опіку в їх новім житю. Тут повинні подяковати Ігуменови монастиря ОО. Василіянів о. Маркіяну Шкирпанови за се, що тільки 6 миль від Прудентополіс винайшов і забезпечив для них нову кольонію, котра буде відповідна.

36. Комісар еміграційний параньский.

В місті Паранагуа урядувє комісар еміграційний держави Парана, переглядає папері на ново і узнає емігрантів за кольоністів, або не узнає. Тих, що не узнає, заверне назад до старого краю. А ті, що їх узнав за кольоністів, поїдуть на руску кольонію „Бом жардінь“.

37. Чи дають ґрунта в Парані за дурно?

Ніт! Близь желізниці або місьць торгових дають 25 гектарів (до 45 моргів) ґрунту — звичайно праліса, де треба грубезні дерева стинати, корчовати, і доперва землю справляти. Подальше від місьць торгових дають емігрантови і до 50 гектарів на виплат до 5 літ в річних ратах з долу. Батько, син жонатий, зять — можуть дістати — кожний осібно оден наділ, що зове ся „шакер“, по 25 гектарів і то побіч себе так, що всі ті ґрунта в куці будуть.

Також може емігрант дістати готовий новий дім на своїм шакрі на сплату, як хоче. Але доріг на тій новій кольонії нема.

38. Що ряд паранський ще обіцює?

Ряд паранський обіцює зараз на початку дати безплатно насіння, деревка овочеві і лісні, мотики, рискалі, фойси (рід джатанів), і сокири. А крім того обіцює в перших 6 місяцях — рахуючи від дня поселеня — дати удержане в той спосіб, що дасть емігрантам в кольонії або близь неї три дні в тиждні роботу, за що буде платити. А також обіцює ряд паранський в першій році безплатну пораду лікарську і безплатні ліки. Як кольоніста не одержить дому на виплат, то ряд паранський дає безплатне мешканє близь кольонії — але лиш на оден рік. Ряд обіцює дати на виплат зваряди і машини кінечні до цілковитого розвою рільного господарства (пр. до корчованя ліса). Як котрий кольоніст буде мати на третій части свого надїлу винниці, огороди овочеві, культури лісні, плоти, стодоли, шпіхлірі і як заплатив перші три рати і як чесно живе, то ряд опустить му сплату остатних двох рат і видасть ему остаточний декрет на власність ґрунту. На разі при обнятю кольонії дають тимчасовий декрет.

Чи ті всі обіцянки ряд паранський додержить, то є питанє.

А знаємо, що при першій кольонізиції 1895 р. не додержав.

39. Як утворити нову кольонію руску?

Самі Русини мусите о то дбати, щоби вам „шакри“ дали разом всім Русинам в купі, і щоби не порозділювали вас чужинцями. Для того добре було би вам бути у купі, щобиєте з часом могли собі побудовати руску церкву, руску школу, руску читальню із склепом і з касою і т. п. у тих пустнях, щоби вам так не було дуже тужно за рідним краєм.

40. Чи зараз брати ся до тяжкої праці?

Хто там поїде, най зараз бере ся до роботи, щоби по 6 місяцях не голодував. Рати річні треба докладно сплачувати, бо інакше платить ся 3% за рік від неуплаченої рати і влізе ся в довги і в старокраєву біду.

41. Зворот коштів вільного перевозу через море?

Хто своїм коштом поїхав яко рільник на нові колонії до Бразилії, той має право жадати до двох літ від ряду держави, в котрій осів, звороту коштів, що заплатив за карту корабельну і за пакунки (арт. 96. депресу з дати Ріо де Жанейро 19. цвѣтня 1907. N. 6455).

42. Хто їде під охороною Товариства сьв. Рафаїла і має в руках зголошене до подорожи з нашою стампільєю, а буде потребовати в дорозі поради, той може удати ся до заступників Товариства сьв. Рафаїла.

В Бремен: „Pastor Prachar, Falkenstrasse 49, або до нашого сьвященника: о. Александра Павляка, — Philosophenweg 24.

В Ріо де Жанейро нема тепер заступника нашого Товариства; в разі потреби удати ся до нашого ц. і к. конзуляту (конзуль п. Николай Пост); або до нашого посольства (посол Екец. граф Форґач).

В Санто: Rev. Padre Hilscher (Cyriado) O. F. M.

В Паранагуа: Rev. Padre Kallmann.

В Прудентополіс: як горі сказано О. Ігумен Шкврпан ЧСВВ.

43. Шахраї і деруни по дорозі і в Бразилії.

Жаден емігрант най не вдає ся сам осібною з чужинцями, щоби не впасти в які сіти і не понести шкоду. Вистерігати ся шахраїв і дерунів так по дорозі, як і в Бразилії.

44. Руска католицка Церков і рускі сьвященки і учителі.

Русяни! Не забувайте ніколи на Бога. Як вам Бог поможе загосподаровати ся, зараз побудуйте в своїй колонії руско-католицку Церков. До Вашої відомости подає ся, що над 40.000 Русинів живе в Парані на так великій просторони, як руска Галичина і що для тих всіх Русинів греко-католиків є тільки всего чотирох руских сьвященників, з котрих оден виїхав недавно на розказ сьв. Папского Престола в далеку Аргентину. Для того так діє ся, що — як пише п. Василь Валькович, руский

селянин, що осів 1895 р. в Жангаді, де є 1500 Русинів, що на 12 літ чули Русини всего 12 (дванадцять) руских богослужень, що Русина, коли вмирає, нема кому висповідати і запричащати, і що з тої причини впадає нераз вмираючий Русин в розпуку. Русини побудовали на руских кольоніях Церкви, та не можуть допросити ся руских сьвящеників, бо рускі сьвященики не хотять з Галичини до Бразилії йти і не є в стані покрити великі кошти подорожи. Для того порадно є, що наколи до Бразилії поїдете і нову кольонію руску утворите, щобсьте не тільки вибудовали Церков і справили образи, книжки і ризи церковні і все, що до Церкви потрібно, але щобсьте також складали гроші на спровадження з Галичини руского сьвященика і руского учителя.

45. Громада руско-українська.

Русини! Ніколи не забувайте, що ви є Русини-Українці, котрих є на сьвіті звиж 30 мільонів. Жийте чесно; глядїть все на свою гідність людську; думайте, а не будьте машинами, поштуркачами; працюйте і учіть ся і читайте; спроваджуйте собі все з старого краю і руско-українські книжки і руско-українські газети, бо ви маєте в своїй новій кольонії управляти самі собою. Отже-ж треба просьвітити ся, щоби знати, який ряд собі дати.

Най Бог Вас благословить!

Від Руского Товариства сьв. Рафаїла.

У Львові 29. цвѣтня 1908.

Титко Ревакович.

З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка
під зарядом К. Беднарського.